

Mødet den 31. Maj 1906.

Fraværende var: Sabroe.

Til Efterretning forelaa følgende Sager:

1. (J. Nr. 135—1906). Skrivelse fra Indenrigsministeriet med Samtykke til, at Kommunen overtager Garantien for et Laan, stort 14000 Kr., som agtes optaget til Bestridelse af Udgifterne ved Anskaffelse af et nyt Orgel til Aarhus Frue Kirke.
2. (J. Nr. 124—1906). Skrivelse fra Aarhus Stiftamt af 17. ds. med Decisioner af Antegnelserne til **Havnens Regnskab for 1904—05** samt Kvittering fra Ministeriet for offentlige Arbejder for samme Regnskab.
3. (J. Nr. 22¹—1906). Skrivelse fra Indenrigsministeriet med Samtykke til Salg til Indremissionær Axel Nielsen af en Parcel af Matr. Nr. 737 a af Købstadens Bygrunde fra Marselisborg, beliggende ved Tietgens Plads paa dennes søndre Side.
4. (J. Nr. 104—1906). Cirkulære fra samme Ministerium om Foretagelse af en Haandværks- og Industritælling den 12. n. M. i Henhold til Lov 26. Januar 1906.
5. (J. Nr. 288—1905). Skrivelse fra samme Ministerium, om at **Kommunens Regnskab for 1904—05** efter stedefundet Gennemsyn er tilbagesendt Byraadet.

6. (J. Nr. 19⁴—1906). Meddelelse om, at den Kommunen tilkommende Erstatning af Statskassen for hafte Udgifter vedrørende Udstedelse af **ekstraordinære Hjemstedsbeviser** i 2det Halvaar 1905—06 er anvist til Udbetaling med 515 Kr. 41 Øre.
7. (J. Nr. 100—1906). Skrivelse fra Skoledirektionen om, at den under 12. ds. har kaldet Lærerinde Frk. Helga Jacobsen af Randers og Lærerinde Frk. Margrethe Pedersen af Vejle til fra 1 Juni d. A. at regne at være fast ansatte Lærere ved Aarhus Skolevæsen.
8. (J. Nr. 115—1906). Fra **Arbejdernes Byggeforening** var modtaget Beretning med Regnskab for 1905, hvilket det overdroges Rahr at gennemgaa.
9. (J. Nr. 116—1906). Efter derom indkommet Andragende fra **Arbejdernes Byggeforening** og efter Anbefaling af Kasse- og Regnskabsudvalget vedtoges det at give Samtykke til, at den Foreningen tilhørende Obligation, stor 3500 Kr., med Pant i Ejendommen Nr. 17 i Brunsgade maa udgaa af det ved Skadesløsbrev af 22. Juni 1891 givne Haandpant i Anledning af Kommunens Garanti for Foreningens Laan af 1891 i Statskassen.
10. (J. Nr. 86—1906). Fra Sundhedskommissionen forelaa Forslag til Tillæg til Aarhus **Sundhedsvedtægt** indeholdende Bestemmelser om **Mælk** og **Mælkeudsalg**, samt
11. (J. Nr. 134—1906). Forslag til Bestemmelser om **Bagerier, Brødudsalg m. m.** i Aarhus.

Nørgaard skulde ikke modsætte sig, at man underkastede de foreliggende Forslag en Behandling i Hovedtrækkene, men han vilde ubetinget anse det for heldigst, at der nedsattes et Udvalg, der kunde gennemgaa disse og fremkomme med Indstilling, inden man vedtog dem. Det vilde være meget vanskeligt for Raadet nu at gennemgaa og

drøfte Forslagenes mange Paragraffer, ligesom et Udvalg lettere kunde skaffe sig de fornødne Oplysninger om, hvorledes Forslagene ført ud i Livet vilde virke. Man maatte erindre, at Raadet i de omhandlede Tilfælde ikke blot som Sundhedskommissionen skulde tage hygiejniske Hensyn, men ogsaa havde en Pligt til at varetage vedkommende Næringsdrivendes Tarv og paase, at der ikke paa-lagdes dem uforholdsmæssig tunge Byrder. Det havde tidligere altid været Praksis, at Raadet, naar der var Tale om Ændringer i Sundhedsvedtægten, nedsatte et Udvalg til at udarbejde Forslag, der saa sendtes til Sundhedskommissionens Erklæring. At Kommissionen i dette Tilfælde havde taget Initiativet kunde være meget godt, men man burde dog ikke fjærne sig for meget fra den tidligere fulgte Fremgangsmaade, da det jo dog var Raadet, der havde Ansvaret for Sundhedsvedtægtens Bestemmelser. Han vilde foreslaa, at der nedsattes et Udvalg bestaaende af D'hrr. Samuelsen og J. C. Petersen, der var Medlemmer af Sundhedskommissionen, samt Byraadets Formand og 2 andre Medlemmer af Raadet.

Samuelsen kunde i og for sig godt gaa med til Forslaget om Nedsættelsen af et Udvalg, men det forekom ham rimeligst, at man til dette valgte Medlemmer, der ikke allerede sad i Sundhedskommissionen, men lod Stadslægen, der var den der bedst kunde give Udvalget alle ønskelige Oplysninger, tiltræde dette.

Müller vilde ved denne første Behandling af de foreliggende Forslag henlede Opmærksomheden paa, om det ikke var muligt helt at forbyde, at Børn anvendtes som Mælkedrenge eller til tidlig om Morgen en at transportere Brød omkring i Byen, eller i hvert Tilfælde at regulere disse Forhold paa

en eller anden Maade. Det var ikke blot legemligt, at Børnene led ved disse Virksomheder, men der var ogsaa i moralsk Henseende for dem forbundet Farer med disse. Taleren havde saaledes haft flere Eksempler paa, at Drenge, der benyttedes som Medhjælpere for Mælkekuske, var blevet fristet til at gøre sig skyldig i Forbrydelser med Hensyn til de dem betroede Penge.

Jakob Jensen havde ikke noget imod, at Forslagene sendtes i Udvalg, men han kunde ganske vist ikke tænke sig, at de Medlemmer, der sad i Sundhedskommissionen, ved at blive valgt ind i Udvalget vilde forandre deres Syn paa disse. Han kunde for sit Vedkommeede fuldt ud tiltræde Forslagene, og hvis disses strænge Fordringer i hygiejnisk Henseende i det hele taget kunde gennemføres, vilde han hilse det med Glæde, men han tvivlede noget om, at Tiden var moden til Gennemførelsen af en Del af de foreslaaede Reformer. Han skulde benytte Lejligheden til at beklage, at Folk syntes at foretrække det ukontrollerede for det kontrollerede, og saaledes hellere købte deres Brød i Landbagerierne, der ikke var underkastede nogen Kontrol, end i Byens Bagerier, der var under Tilsyn.

Nørgaard fremhævede, at medens Sundhedskommissionen selvfølgelig havde set og var berettiget til at se paa Forholdene alene under Hensyn til de Krav, den i hygiejnisk Henseende ansaa for ønskelige, vilde det blive Udvalgets og Byraadets Opgave at undersøge, hvorvidt de opstillede Krav ogsaa var praktisk gennemførlige, eller om de ikke gik visse Næringsdrivende for nær. Han kunde ikke se, at der var noget til Hinder for, at de af Byraadets Medlemmer, der tillige var Medlemmer af Sundhedskommissionen og i denne

alene havde behandlet Forslagene fra et hygiejnisk Standpunkt, i det foreslaaede Udvalg kunde undersøge deres Anvendelighed i Praksis. Han vilde derfor fastholde sit Forslag, idet han gik ud fra, at Udvalget fra Stadslægen vilde indhente de mulig nødvendige Oplysninger.

L o t t r u p vilde støtte det af den foregaaende Taler stillede Forslag.

M i k a e l J o h a n s e n maatte ogsaa tilraade, at man nedsatte et Udvalg til Behandling af de fremsatte Forslag. Han var tilbøjelig til at tro, at de foreslaaede Bestemmelser, der paa forskellige Punkter var noget strænge, vilde lægge for tunge Byrder paa de vedkommende Næringsdrivende.

S t a d s l æ g e L u n d d a h l oplyste, at de foreslaaede Bestemmelser vedrørende Mælk og Mælkeudsalg i alt væsentlig var de samme, som de der var vedtagne af Københavns Borgerrepræsentation og approberede af Ministeriet. Forud for Vedtagelsen af disse i København var gaaet mange og lange Forhandlinger, der krævede megen Resignation fra Hygiejnikernes Side. Bestemmelserne var saaledes vejede og undersøgt grundigt, men det var jo meget rimeligt, at Raadet ønskede Sagen behandlet af et Udvalg, som han gerne skulde give alle de Oplysninger, han sad inde med. I hygiejnisk Henseende vilde det ubetinget være heldigst, om man helt forbød Salg af Mælk paa Gaden, men dette havde Ministeriet ikke villet gaa med til. Af Hensyn til det uheldige i Gadesalget, havde man indsat de strænge Bestemmelser vedrørende Mælkevognenes Indretning og bl. a. forlangt, at Aftapningshanerne skulde være beskyttede mod Forurening. Saadanne Bestemmelser kunde maaske nok kaldes temmelig haarde, men

naar Folk ønskede Tilladelse til at forhandle Mælk paa Gaden, maatte de ogsaa underkaste sig de Regler, som af Sundhedshensyn nødvendig maatte opstilles herfor.

Den foreslaaede Bageri-Vedtægt var heller ikke noget af Sundhedskommissionen selv konstrueret. Den var udarbejdet efter den i Aalborg gældende Vedtægt, der indeholdt de bedste Bestemmelser i saa Henseende her i Landet. Han var enig med Hr. Jakob Jensen i at beklage, at Folk foretrak Landbagerier eller de saakaldte Hjemmebagerier, der som Regel ikke tilfredsstillede de Fordringer, der i hygiejnisk Henseende burde stilles til et Bageri.

Der nedsattes et Udvalg, bestaaende af Formanden, Harald Jensen, J. C. Petersen, Samuelsen og Vestesen til Behandling af begge de foreliggende Forslag.

12. (J. Nr. 126—1906). I Anledning af den foreliggende Indbydelse til det **2det hygiejniske Møde** i Odense den 31te August d. A. vedtoges det at svare, at Byraadet vil lade sig repræsentere, medens Sagen iøvrigt udsættes.
13. (J. Nr. 85—1906). Det vedtoges at foreslaa, at Honoraret til Vurderingsmændene for deres Medvirkning ved de halvaarlige Omvurderinger i Henhold til Ejendomsskyldlovens § 11 fastsættes paa samme Maade som sidste Aar.
14. (J. Nr. 35—1906). Den fra Budgetudvalget foreliggende Indstilling om at andrage Indenrigsministeriet om Tilladelse til at anvende det paa Laanet af 1902 til et Epidemisygehus opførte Beløb af 300,000 Kr. til Opførelse af den ny **Byskole** i Trøjborgkvarteret tiltraadtes.
15. Det fra **Frelsens Hær** indkomne Andragende om Tilskud kunde ikke bevilges.

16. (J. Nr. 1⁷—1906). Efter derom indkommet Andragende fra Fabrikant S. P. Sørensen vedtoges det at anbefale, at der meddeles Approbation paa paa en nærmere betegnet **Udstykning** af den ham tilhørende Ejendom Matr. Nr. 500 a af Aarhus Bygrunde fra Marselisborg, paa Vilkaar at der udlægges en Vej af 4 Alens Bredde over Parcel Nr. 1 til Parcel Nr. 2, der er bebygget, og at denne Vej sikres ved thinglæst Deklaration.
17. Det fremsendte **Snekastningsregnskab** for 19^{05/06} sendtes til Kæmnerkontoret til Revision.
18. Fra Kæmnerkontoret forelaa følgende Meddelelse angaaende Opkrævning af **Brændevinsafgiften**:

»Efter Næringsloven af 29/12 1857 § 72: Nyt Borgerskab, Afgiften erlægges fra den 1ste i det efter Berettigelsens Erhvervelse følgende Kvartal.

Efter samme Lovs § 73: Genoptagelse af ældre Borgerskab, Afgiften erlægges fra d. 1ste i det Kvartal, hvori Genoptagelsen er sket.

Magistraten sender Lister hertil om nye eller genoptagne Borgerskaber m. m. efter Udløbet af hvert Kvartal. Opkrævningen sker ind i næste Kvartal og derefter foretages Udpantning ved Fogden. To Kvartalers Afgift vil saaledes altid restere (hvis Debitor intet ejer), og det tredie Kvartal vil særlig for genoptagne Borgerskaber let komme til.

Hvis Borgerskabet ikke stilles i Bero (hvad der f. Eks. skete med Værtshusholder Nr. 114, R. M. Kroghs Borgerskab, der af ham stilledes i Bero 24/3 1906), sker der herfra Indberetning til Magistraten om, at Vedkommende intet ejer efter Fogdens Attest. Magistraten kan da fragte den Paagældende Ret til Forhandling og Udsenkning af »Brændevin«, men ikke Ret

til at holde Restauration eller Beværtning, men Afgiften vedbliver desuagtet at løbe, se Lov 2. Juli 1870 § 6.

Af Brændevinsafgiften skal Statskassen have 10 Kr. aarlig af hver. Herom faar Statskassen særligt Regnskab tilligemed Oplysning om uerholdelige Restancer«.

Jul. Andersen takkede for de givne Oplysninger, der var fremkaldte ved hans Udtalelser i Mødet for lukkede Døre den 17. ds. i Anledning af nogle foreliggende Andragender om Eftergivelse af Brændevinsafgift. Det han særlig havde anket over var imidlertid nærmest dette, at Folk med flere Aars Mellemlum kunde paadrage sig Restancer med saadan Afgift og ikke desto mindre paany kunde genoptage deres Borgerskab, naar de vilde.

Formanden bemærkede, at Magistraten hidtil havde ladet Folk genoptage deres Borgerskab uden at undersøge, om de resterede med Brændevinsafgift. Han havde imidlertid nu draget Om-sorg for, at der paa dette Punkt vilde blive bedre Samarbejde mellem Magistraten og Kæmnerkontoret.

Den foreliggende Meddelelse toges til Efterretning.

19. (J. Nr. 2°—1906). Fra A/S **Sct. Clemens Badeanstalt** forelaa følgende Andragende:

Til

Justitsministeriet!

»Under 4. ds. har det høje Justitsministerium approberet Tegningerne til en Badeanstalt paa Matr. Nr. 728 af Aarhus Bygrunde bl. a. paa Betingelse af 1) at der udstedes og tinglæses en Deklaration om, at Ejendommen ene og alene afbenyttes til Badeanstalt, og at en Udvidelse af det projekterede Beboelsesforhold

ingensinde finder Sted, 2) at samtlige til Ophold for Mennesker beregnede Lokaler, derunder Funktionærværelser, forsynes med faststaaende Kakkelovne til Indfyring, og 3) at de paa Planen viste Klosetrum, der ikke have direkte Adgang til Lys og Luft, bortfalder.

I den Anledning tillader man sig paany at andrage om, at disse Betingelser, der ere opstillede alene af Sundhedskommissionen, maa bortfalde. Betingelsen Nr. 1 gør hele Planen uigennemførlig, da den vil gøre Ejendommen ganske værdiløs, dersom det mod Forventning maatte vise sig økonomisk umuligt at drive den projekterede Badeanstalt, idet man saa var afskaaren fra en hvilken som helst anden Brug af den, hvad der naturligvis vil vanskeliggøre, ja næsten rent umuliggøre Prioritering.

Betingelsen Nr. 2 er overflødig, da Ejendommen, som Tegningerne viser, forsynes med Varmeapparat til Opvarmning af samtlige Lokaler.

Betingelse Nr. 3 er meget generende, fordi en Flytning af de paagældende Rum vil virke uheldigt paa den fulde Udnyttelse af Pladsen. For saavidt Klosetrummene efter forventet Tilladelse forsynes med W. C., er der formentlig heller ingen Betænkelighed ved at nøjes med indirekte Lys. — Man andrager derfor om, at Rummenes Forbliven knyttes til den Betingelse, at der i disse installeres W. C.

At dette Andragende først fremkommer nu hidrører fra, at man indtil nu har været ganske ukendt med, at Sundhedskommissionens Indstilling indeholdt disse Betingelser«.

A a r h u s , den 16. Maj 1906.

Sundhedskommissionen anbefalede, at Betingelse Nr. 2 bortfaldt, hvorimod den ikke kunde anbefale, at Betingelse Nr. 1 og 3 bortfaldt.

Formanden forekom det, at det i hvert Tilfælde vilde være for strængt at opretholde den under Nr. 1 angivne Betingelse, der utvivlsomt vilde vanskeliggøre og maaske umuliggøre Prioritering af Ejendommen. Forsaavidt Ombygning til Beboelse skulde finde Sted, vilde Sagen jo blive forelagt Bygningskommissionen, og hvis man ønskede det, kunde der tages Forbehold om, at Sundhedskommissionen skulde have Lejlighed til at undersøge Forholdene. Ved en saadan Bestemmelse vilde man utvivlsomt tilstrækkeligt have sikret sin Indflydelse paa Ejendommens Benyttelse.

Lotttrup henstillede, at Betingelse Nr. 3 ændredes derhen, at det var tilstrækkeligt, at de paagældende Klosetrum fik Adgang til Ventilation.

J. C. Petersen gjorde opmærksom paa, at Sundhedskommissionen kun havde handlet ud fra Sundhedsvedtægtens Bestemmelser, naar den havde forlangt, at samtlige til Ophold for Mennesker beregnede Lokaler skulde forsynes med Kakkelovne, med andre Ord: skulde kunne opvarmes. At Ejendommen skulde forsynes med Varmeapparat, havde Kommissionen ingen Anelse om. Betingelse Nr. 3 var opstillet, fordi man ikke kunde vide, om der blev installeret Vandklosetter i Ejendommen; skete dette, havde man intet imod, at de paagældende Rum blev som de var. Naar man havde stillet den strenge Betingelse om, at Ejendommen kun maatte benyttes til Badeanstalt, var Grunden hertil denne, at man ikke havde kunnet anbefale Dispensationer i saa stort Omfang som overfor den omhandlede Bygning, forsaavidt

det havde drejet sig om en privat Bygning til almindelig Beboelse. Man havde i den ommeldte Henseende strakt sig langt af Hensyn til, at det drejede sig om en hygiejnisk Foranstaltning til Gavn for Offentligheden, men derfor vilde man ogsaa sikre sig mod, at Ejendommen, efter at man under den nævnte Forudsætning havde givet de store Dispensationer, uden videre blev benyttet i andre Øjemed. Kunde man gardere sig herimod ved en lempeligere Bestemmelse end den som Nr. 1 opførte Betingelse, havde han for sit Vedkommende intet imod, at denne ændredes noget.

Jakob Jensen fandt Betingelserne Nr. 2 og 3 ganske naturlige og overensstemmende med Sundhedsvedtægtens Bestemmelser efter de for Sundhedskommissionen foreliggende Oplysninger. At den som Nr. 1 betegnede Betingelse kunde volde Selskabet Vanskeligheder, forstod han meget godt, men man maatte erindre, at der var indrømmet det Dispensationer saa store og betydelige som intet andet Sted i Byen. Det var rimeligt, at Sundhedskommissionen ønskede at værgе sig imod at komme til at staa uden nogensomhelst Indflydelse paa Ejendommens Benyttelse. Kunde saadan Indflydelse sikres paa anden Maade, skulde han ikke modsætte sig en Ændring i Betingelse Nr. 1.

Mikael Johansen var enig med Andraerne i, at den under Nr. 1 angivne Betingelse vilde umuliggøre det at faa Pengeforholdene Bygningen vedrørende ordnede, med andre Ord bringe hele Projektet til at strande. En Badeanstalt var imidlertid af stor hygiejnisk Betydning, og man burde af Hensyn hertil stille sig saa imødekommende over for Selskabet som muligt. De Dispensationer, der var givet dette, var ikke større

end de, der var meddelt i andre Tilfælde, og man maatte yderligere erindre, at Selskabet afgav ca. 250 □ Alen til Kommunen til Regulering af Gadeforholdene. Han vilde foreslaa, at man paa alle Punkter anbefalede Andragendet.

Formanden kunde ikke i den Omstændighed, at man havde meddelt Dispensationer paa visse Omraader, se nogen Grund til som Vederlag herfor at stille uforholdsmæssig strænge Betingelser i andre Henseender. Han vilde foreslaa, at man udsatte Sagen for at overveje, om ikke Betingelse Nr. 1 kunde affattes paa en noget lempeligere Maade.

Det vedtoges at udsætte Sagen.

20. (J. Nr. 483—1905). Fra forskellige Handels- og Restauratørforeninger forelaa Andragende om, at **Prisen for Lysgas** fremtidig maa blive beregnet efter Kogegaspris, og at **Prisen for elektrisk Lys** maa blive nedsat.

Fra Udvalget for Belysningsvæsnet var indhentet saalydende Erklæring:

»Som oplyst i Bestyrer Gunst's Erklæring vilde en Nedsættelse af Prisen for Lysgas (fra Kr. 4,00 til Kr. 3,00) have bevirket en Nedgang i Gasværkets Overskud af Kr. 41213 for Aaret 1905, af hvilket Beløb $\frac{1}{4}$ vil falde paa Statsinstitutioner etc., disse vilde være berettigede til den samme Nedsættelse som private Forbrugere.

Udvalget frarøder bestemt at foretage nogen Nedsættelse i den for Tiden gældende Pris for Lysgas og indstiller, at Andragendet nægtes.

Hvad Bestemmelsen om, at Kogegasforbrugere kunne have 3 Lysblus til Kogegaspris angaar, da er den truffen for ikke at komplicere de smaa Anlæg mere end nødvendigt, og derved

gøre det muligt for smaa Forbrugere at faa Lysgas i deres Lejlighed.

Paa den anden Side har man slet ikke tænkt sig, at større Forbrugere ville komplicere deres Anlæg for at kunne drage Nytte af denne Bestemmelse, idet Besparelsen kommer til at betyde saa lidt for den enkelte Gasforbruger.

Ligesaa hensynsfuld og praktisk Bestemmelsen er for de smaa Forbrugere, kan det dog ikke tilraades at gaa videre ad denne Vej ved f. Eks. at tillade 5 Lysblus eller flere at brænde paa Kogegasmaaleren, thi man vil derved kun opnaa at tilfredsstille enkelte Forbrugere og fremkalde endnu større Misfornøjelse hos de større Forbrugere, og det med desto større Ret, jo flere Blus man paa denne Maade maatte undrage den for Lysgas gældende højere Pris.

Hvad Prisen for Elektriciteten angaar, da maa det ligeledes bestemt fraraades i Øjeblikket at skride til Nedsættelse af Prisen saavel for Belysningsbrug som til teknisk Anvendelse.

Hvad Maalerlejen angaar, vil Udvalget tage under Overvejelse for Gasværkets Vedkommende at indskrænke Lejen til kun at gælde den største af de to Maalere, som en Forbruger af saavel Lys- som Kogegas har installeret, og for Elektricitetsværkets Vedkommende at foretage en Regulering af den nuværende Maalerleje i Henhold til de for Tiden gældende noget lavere Maalerpriser.

Udvalget for Aarhus Belysningsvæsen, den 4. Maj 1906.

H. Vestesen. F. F. Samuelson.

Principielt er jeg Tilhænger af en ensartet Pris paa Koge- og Lysgas, men under de nu-

værende Forhold med vor høje Skatteprocent
ønsker jeg ikke for Tiden at stille noget Forslag
Aarhus, 4. Maj 1906.

Christian Lottrup.

Vestesen kunde for sit Vedkommende hen-
vise til den af Udvalgets Flertal afgivne Erklæ-
ring, som han skulde anbefale Byraadet at slutte
sig til. Sammenlignet med Priserne i Udlandet,
navnlig i Tyskland, var Prisen for Lysgas her
ikke for høj. Efter en statistisk Opstilling, der
var udsendt af et tysk Fagblad, var der af 253
Gasværker kun 31, der solgte Lysgas til samme
eller under Prisen her. Her i Landet fandtes
kun i 3 Byer, nemlig Nakskov, Faaborg og Hor-
sens, kommunale Gasværker, der solgte Lysgas
billigere end her. Der var ogsaa den Omstændig-
hed der talte for at Kogegas kunde og burde
sælges billigere end Lysgas, at Leveringen af
Kogegas ikke anstrængte et Gasværk saa meget,
idet Forbruget, der var stærkest midt paa Dagen,
faldt henimod Aften.

Lottrup pointerede, at Kogegas og Lysgas
jo i og for sig var den samme Vare, og derfor
var han principielt en Tilhænger af en ensartet
Pris for Gas i det Hele taget. I Horsens, hvor
der var kommunalt Gasværk, der gav et godt
Overskud, var Prisen for Lysgas kun 3 Kr. pr.
1000 Kbfd., og i Randers, hvor Gasværket dreves
af et privat Selskab, var Prisen den samme. Dette
i Forbindelse med, at det var en almindelig Tro
her i Byen, at Gasværket her gav et betydeligt
Overskud, var sikkert Grunden til Fremkomsten
af det foreliggende Andragende, ligesom den sidst
anførte Omstændighed havde bevirket, at der sta-
dig fra de paa Gasværket ansatte fremkom An-
dragender om Forkortelse af Arbejdstiden og For-

højelse af Lønnerne. Der var sikkert noget berettiget i det nu omhandlede Andragende, og den højere Pris for Lysgas var for mange Handlende en følelig Beskatning; han vilde haabe, at man, naar der kom bedre Tider for Byen i økonomisk Henseende, vilde benytte Lejligheden til at raade Bod paa dette uheldige Forhold.

Filtenborg skønnede ikke rettere, end at der ikke godt kunde være Tale om for Øjeblikket at foretage nogen Ændring i de nugældende Gaspriser. Han maatte bestemt hævde, at Gasværket ikke var noget særligt godt Aktiv, og nedsatte man Gasprisen, vilde Værket maaske ikke engang være i Stand til at bære Udgifterne til de nødvendige Udvidelser, Forrentning og Amortisation.

Mikael Johansen beklagede, at Udvalgets Flertal stillede sig afvisende overfor Andragernes Ønske. Han maatte erkende, at han ikke ganske forstod Hr. Lottrup, der indrømmede, at Andragerne havde Ret, men dog ikke vilde stille Forslag om at bevilge deres Andragende. Ved at fastholde den højere Pris for Lysgas beskattede man i Virkeligheden mange Næringsdrivende dobbelt, og det var dog dem, der i en væsentlig Grad bidrog til Gasværkets Overskud. Han skulde henstille til Udvalget, at det tog Spørgsmaalet om Nedsættelsen af Gaspriserne op til fornyet Overvejelse i hvert Tilfælde, naar næste Budget skulde lægges.

Samuelson skulde indrømme, at saafremt Foretagender som Gas- og Elektricitetsværket blot lige skulde kunne bære sig, kunde Priserne maaske nok sættes noget lavere; men saaledes som Kommunens økonomiske Stilling var, maatte man nødvendigvis have nogen Indtægt af dem, og Overskudet var i Virkeligheden ret beskedent. Over-

for Hr. Lottrup skulde han gøre gældende, at Arbejderne aldrig havde motiveret deres Krav om Lønforhøjelse ved at henpege paa Gasværkets Overskud. Den Løn, Kommunen ydede dem, var i øvrigt ikke højere end den, private Arbejdsgivere gav.

Jakob Jensen hævdede, at Gasværket ingenlunde var saa godt et Aktiv, som Folk i Almindelighed troede. Værket gav vel et Overskud, men hvis man vilde amortisere Bygninger og Maskiner, saaledes som de virkelig burde, skulde det nok vise sig, at den egentlige Fortjeneste ikke var stor, i hvert Tilfælde ikke saa stor, at man uden videre kunde sætte Prisen for Gas ned. Naar en Kommune i det hele taget indlod sig paa Driften af Gas-, Elektricitet- og lignende Værker, var det hans Opfattelse, at de maatte betragtes som Forretninger, der skulde give en vis Avance, om end ikke nogen særlig stor. Hvis Hr. Lottrup troede, at en Nedsættelse af Gaspriserne kunde modvirke yderligere Forkortelse af Arbejdstiden, forregnede han sig; den vilde utvivlsomt blive forkortet alligevel.

Vestesen skulde henlede Opmærksomheden paa, at Kogegassen udgjorde den allerstørste Del af Gasforbruget. Af den i Aaret 1905 solgte Gas, ialt 160 Mill. Kbfd., var saaledes kun 40 Mill. Kbfd. Lysgas. Lysgassen maatte — om han saa maatte sige — mere betragtes som en Slags Luksus.

Nørgaard var i alt væsentligt enig med den foregaaende Taler, idet han dog kun vilde tage nogen Afstand fra hans Betragtning af Lysgassen som en Luksusartikel. Selv om man ikke ansaa Lysgas for en Luksus, var der dog saa meget andet, der talte for ikke at nedsætte Prisen

for denne. Først og fremmest var Gasværket slet ikke saa glimrende en Forretning, som man i Almindelighed vilde gøre det til; det var et stort Spørgsmaal, om det overhovedet var en god Forretning, naar der i dets aarlige Regnskaber blev afskrevet de Beløb, der virkelig burde afskrives. Naar man i det hele taget gav sig af med at drive et Gasværk, maatte man selvfølgelig have nogen Indtægt af det, da man ved Driften af et saadant altid løb en vis Risiko. Hvis det saaledes kunde tænkes, at man pludselig gik over til udelukkende at benytte Elektricitet til Belysning og Kogning, vilde Gasværket jo ikke var meget værd. Skulde man vedblivende have den samme Indtægt af Gasværket som hidtil, og Prisen for Lysgas dog nedsættes, maatte Prisen for Kogegassen sættes op, og det vilde han meget nødtigt være med til. Der kunde ikke tales om en dobbelt Beskatning af de Næringsdrivende, naar Gasværket ikke gav noget videre Overskud; det gjorde det faktisk ikke, og naar Folk i Almindelighed troede, at Kommunen tjente store Penge paa sit Gasværk, beroede det paa en Fejltagelse.

Mikael Johansen kunde give den foregaaende Taler Ret i, at Gasværket burde give Kommunen en passende Avance; hvis det virkelig var Tilfældet, at Værket kun gav et mindre Overskud, var det uheldigt, at Regnskaberne hidtil havde været affattede saaledes, at Borgerne maatte tro, at det var en god Indtægtskilde for Kommunen. Regnskaberne vilde jo for Fremtiden blive affattede i en anden Form, og det vilde saa vise sig, hvorledes Forholdene egentlig var. Han kunde iøvrigt ønske oplyst, hvorledes det kunde være, at de Næringsdrivende skulde

betale 3 Gange saa meget for Elektricitet som f. Eks. Sporvejsselskabet.

Vestesen oplyste, at Sporvejsselskabet betalte den samme Pris for Elektricitet som de Private, idet det dog, naar Forbruget overskred en vis Størrelse, fik nogen Nedsættelse med Hensyn til det Overskydende.

Udvalgets Flertals Indstilling tiltraadtes.

